

POLSKA

1944 / 45 – 1989

Studia i Materiały **16**

Instytut Historii PAN

<http://rcin.org.pl>

POLSKA

1944 / 45 – 1989

Studia i materiały 16

**Instytut Historii PAN
Warszawa 2018**

REDAKCJA:

Tomasz Szarota (redaktor naczelny), Hubert Wilk (sekretarz redakcji), Jerzy Eisler, Dariusz Jarosz, Krzysztof Kosiński, Tadeusz Wolsza

RADA REDAKCYJNA:

Jędrzej Chumiński (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu), Antoni Dudek (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego), Andrzej Friszke (Instytut Studiów Politycznych PAN), Paul Gradwohl (Uniwersytet Warszawski), Padraic Kenney (Indiana University, USA), Marcin Kula (Akademia Teatralna im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie), Miklós Mitrovits (Magyar Tudományos Akadémia, Węgry), Andrzej Paczkowski (Instytut Studiów Politycznych PAN), Anna Pelka (Historisches Seminar der LMU Abteilung Neueste Geschichte und Zeitgeschichte), Dušan Segeš (Historickýústav SAV, Słowacja), Rafał Stobiecki (Uniwersytet Łódzki), Bożena Szaynok (Uniwersytet Wrocławski), János Tischler (Węgierski Instytut Kultury, Węgry), Marek Wierzbicki (IPN), Rafał Wnuk (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II), Anna Wolf-Powęska (Uniwersytet Adama Mickiewicza), Wadim Wołobujew (Rosyjska Akademia Nauk, Rosja)

ADRES REDAKCJI:

Instytut Historii PAN, Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa, tel./fax 22 831 36 43
e-mail: polska@ihpan.edu.pl
www.polska-ihpan.edu.pl

© Copyright by Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 2018
Printed in Poland

e-ISSN 2450-8365

p-ISSN 2450-8357

Czasopismo recenzowane

Wersja elektroniczna jest wersją referencyjną czasopisma

Tomy w formacie pdf znajdują się na stronie internetowej: www.polska-ihpan.edu.pl

Publikacja dotowana ze środków publicznych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Tłumaczenie streszczeń

Grażyna Waluga & Autorzy

Projekt okładki: Marek Kreusch

Opracowanie redakcyjne: Małgorzata Świerzyńska

Skład i łamanie: Dariusz Górski

Wydawca: Instytut Historii PAN

Rynek Starego Miasta 29/31

00-272 Warszawa

tel. 22 831 02 61 w. 44

e-mail: wydawnictwo@ihpan.edu.pl

<http://ksiegarnia-ihpan.edu.pl>

Druk i oprawa: Fabryka Druku

Spis treści

STUDIA

- Krzysztof Łagojda**, Więzienie karno-śledcze w Kłodzku w latach 1945–1953 (1956).
Zarys problematyki. 5
- Dariusz Jarosz, Grzegorz Miernik**, Pobór, wcielenie, „pruska dyscyplina”, dezercje. Wstęp do badań nad historią społeczną służby wojskowej w stalinowskiej Polsce (1950–1955). 41
- Paweł Sasanka**, Historia walki na dwa fronty. Władza – prasa – dziennikarze 1953–1955/1956. 85
- Aleksander Długołęcki**, Zamknięcie „Przeglądu Kulturalnego” i otwarcie „Kultury” w 1963 roku – sukces moczarowców w ich walce o wpływy w środowisku inteligencji 139
- Jan Olszek**, Marzec ’68 w publikacjach drugiego obiegu w PRL 165
- Bogusław Tracz**, Zen na poddaszu. Przyczynek do recepcji buddyzmu w Polsce . . 203
- Ewelina Szpak**, „Zdrowie na peryferiach”. Lecznictwo i opieka zdrowotna w praktyce codziennej pierwszych dwóch dekad PRL na przykładzie listów do władz . . . 227
- Piotr Ośko**, Struktury poziome PZPR w warszawskim środowisku naukowym w latach 1980–1981 245
- Dariusz Jarosz**, Zarys przygotowywanego kompendium wiedzy o historii społecznej Polski 1944–1989 281

ARTYKUŁY RECENZYJNE

- Krzysztof Kosiński**, *Różowa jutrzeńka rzeczywistości*. Jerzy Kochanowski, *Rewolucja międzypaździernikowa*. Polska 1956–1957 285

RECENZJE

- Piotr Ossowski, *Czerwona Michalina*. *Michalina Tatarkówna-Majkowska*. *Przędka – działaczka – łodzianka (Michał Przeperski)* 299
- Karolina Bittner, *Partia z piosenką, piosenka z partią*. *PZPR wobec muzyki rozrywkowej (Piotr Donefner)* 303
- Krzysztof Lesiakowski, *Centralna Szkoła Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego 1945–1947 (Michał Studniarek)* 309

Hubert Wilk, <i>Między pragmatyzmem a oczekiwaniami. Społeczeństwo, władza i samochody w Polsce 1945–1970</i> (Andrzej Zawistowski).....	314
Brian Porter-Szűcs, <i>Poland in the Modern World. Beyond Martyrdom</i> (Bartosz Kaliski).....	317
Wykaz skrótów.....	321

Wykaz skrótów

AAN	- Archiwum Akt Nowych w Warszawie
AIPN	- Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej
AIPN Ka	- Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Katowicach
AIPN Wr.	- Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział we Wrocławiu
AK	- Armia Krajowa
AL	- Armia Ludowa
AM	- Akademia Medyczna
APKat.	- Archiwum Państwowe w Katowicach
APKZ	- Archiwum Państwowe we Wrocławiu Oddział w Kamieńcu Żąbkowickim
APW	- Archiwum Państwowe w Warszawie
APWr.	- Archiwum Państwowe we Wrocławiu
AWF	- Akademia Wychowania Fizycznego
AWO	- Archiwum Wojskowe w Oleśnicy
b.pag.	- bez paginacji
bb	- batalion budowlany
BB	- Brygada Budowlana
BP	- Biuro Polityczne
CAW	- Centralne Archiwum Wojskowe
CBS	- Ciężka Brygada Saperów
CKKP	- Centralna Komisja Kontroli Partyjnej
CUSZ	- Centralny Urząd Szkolenia Zawodowego
CZZK	- Centralny Zarząd Służby Więziennej
DOW	- Dowództwo Okręgu Wojskowego
DP	- Dywizja Piechoty
DSZ	- Departament Służby Zdrowia Głównego Kwatermistrzostwa w CAW
DWOW	- Dowództwo Warszawskiego Okręgu Wojskowego
DZ	- Dywizja Zmechanizowana
Dz.U.	- Dziennik Ustaw
GL	- Gwardia Ludowa
GMON	- Gabinet Ministra Obrony Narodowej
GUKPPiW	- Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk
GZP	- Główny Zarząd Polityczny Wojska Polskiego
IPN BU	- Instytut Pamięci Narodowej Biuro Udostępniania
IPN-KŚZpNP	- Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
KBW	- Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego

KC PZPR	- Komitet Centralny Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej
KD	- Komitet Dzielnicowy
KFPF	- Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej
KG	- Komitet Gminny
KG MO	- Komenda Główna Milicji Obywatelskiej
kkw	- kodeks karny wojskowy
KKWP	- Kodeks Karny Wojska Polskiego
KM	- Komitet Miejski
KM-G	- Komitet Miejsko-Gminny
KOR	- Komitet Obrony Robotników
KP	- Komitet Powiatowy
KPP	- Komunistyczna Partia Polski
KPRP	- Komunistyczna Partia Robotnicza Polski
KPU	- Komunistyczna Partia Ukrainy
KPZR	- Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego
KRN	- Krajowa Rada Narodowa
KRP	- Kancelaria Rady Państwa
KSS KOR	- Komitet Samoobrony Społecznej „KOR”
KU	- Komitet Uczelniany
KUL	- Katolicki Uniwersytet Lubelski
KW MO	- Komenda Wojewódzka Milicji Obywatelskiej
KW PZPR	- Komitet Wojewódzki PZPR
KWarsz. PZPR	- Komitet Warszawski PZPR
KZ PZPR	- Komitet Zakładowy PZPR
KZMP	- Komunistyczny Związek Młodzieży Polski
LWP	- Ludowe Wojsko Polskie
MBP	- Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego
MBP DW	- Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego Departament Więziennictwa
MKiS	- Ministerstwo Kultury i Sztuki
MO	- Milicja Obywatelska
MON	- Ministerstwo Obrony Narodowej
MPM	- Ministerstwo Przemysłu Maszynowego
MSW	- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
MSW DW	- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Departament Więziennictwa
MZiOS	- Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej
NK	- „Nowa Kultura”
NKWD	- Ludowy Komisariat Spraw Wewnętrznych (ros. Народный комиссариат внутренних дел СССР)
NSDAP	- Narodowosocjalistyczna Niemiecka Partia Robotników (niem. Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei)
NZS	- Niezależne Zrzeszenie Studentów
OBOPiSP	- Ośrodek Badania Opinii Publicznej i Studiów Programowych
ODiZP TVP	- Ośrodka Dokumentacji i Zbiorów Programowych Telewizji Polskiej
OSA CEU	- Open Society Archives, Central European University
OW	- Okręg Wojskowy
PAN	- Polska Akademia Nauk
PAP	- Polska Agencja Prasowa
PGR	- Państwowe Gospodarstwo Rolne
PK	- „Przegląd Kulturalny”

PKK	- Partyjna Komisja Koordynacyjna
PKWN	- Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego
POP	- Podstawowa Organizacja Partyjna
POW	- Pomorski Okręg Wojskowy
pp	- pułk piechoty
PPK „Ruch”	- Państwowe Przedsiębiorstwo Kolportażu „Ruch”
PPR	- Polska Partia Robotnicza
PPS	- Polska Partia Socjalistyczna
PSL	- Polskie Stronnictwo Ludowe
PUBP	- Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego
PW	- Politechnika Warszawska
PZPR	- Polska Zjednoczona Partia Robotnicza
RFSRR	- Rosyjska Federacyjna Socjalistyczna Republika Radziecka
RKP	- Rejonowe Komisje Poborowe
RM	- Rada Ministrów
ROPCiO	- Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela
RSW „Prasa”	- Robotnicza Spółdzielnia Wydawnicza „Prasa”
RWPG	- Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej
SD	- Stronnictwo Demokratyczne
SDP	- Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich
SG	- Sztab Generalny Wojska Polskiego
SGGW-AR	- Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego – Akademia Rolnicza
SGPiS	- Szkoła Główna Planowania i Statystyki
SPP	- Samodzielny Pułk Piechoty
SS	- Die Schutzstaffel der NSDAP
SW	- Służba Więzienna
SZSP	- Socjalistyczny Związek Studentów Polskich
TKN	- Towarzystwo Kursów Naukowych
UAM	- Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
UB	- Urząd Bezpieczeństwa
UdSW	- Urząd do Spraw Wyznań
UMCS	- Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
UMK	- Uniwersytet Mikołaja Kopernika
UWKat.	- Urząd Wojewódzki w Katowicach
WiN	- Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość”
WKR	- Wojskowa Komenda Rejonowa
WKW	- Wojskowa Komenda Wojewódzka
WOP	- Wojska Ochrony Pogranicza
WOW	- Warszawski Okręg Wojskowy
WUBP	- Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego
ZAKR	- Związek Autorów i Kompozytorów Rozrywkowych
ZKP	- Związek Kompozytorów Polskich
ZLP	- Związek Literatów Polskich
ZMP	- Związek Młodzieży Polskiej
ZMS	- Związek Młodzieży Socjalistycznej
ZOMO	- Zmechanizowane Odwoły Milicji Obywatelskiej
ZSL	- Zjednoczone Stronnictwo Ludowe
ZSRS/ZSRR	- Związek Socjalistycznych Republik Sowieckich/Radzieckich

POLSKA

1944 / 45 – 1989

